

Letnična lista: --
 Celo leto . . . K 10--
 Pol leta . . . 5--
 Četrt leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1--
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15--
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inzerati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petitvrate; pri
 večkratnih oznanilih velja
 ---- popust. ----

„Straža“ izhaja v petek
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 1. nov.

Italijansko bojišče.

Prodiranje zaveznikov v Gornji Italiji je bilo včeraj kronano z novim, močnim uspehom. Nakopičenje umikajočih se sovražnih množic severovzhodno od mesta Latisana (približno 15 km severno od izliva reke Taljamento) se je nudila našemu vodstvu prilika, močnim italijanskim silam z obkolitvijo zapreti povratek. Nemške in avstro-ogrske divizije, ki so se zahodno od Vidma bližale reki Taljamento, so se obrnile od severa navzdol. Istočasno so prodirale avstro-ogrske kolone v smeri od lagun proti Latisani. Številni italijanski oddelki, v skupni moči dveh do treh armadnih zborov, ki so prišli v popolno zmešnjavo, so bili večinoma odrezani. V malo urah je bilo vjetih nad 60.000 mož, uplenjenih pa več sto topov. Avstro-ogrske in nemške čete stojijo povsod ob spodnjem in srednjem toku reke Taljamento. Posamezni sovražnikovi poskusi vzdržati ob srednjem toku svoje mostiščne postojanke, so bili preprečeni po takojšnjih napadih nemških polkov.

V gorovju gornjega toka reke Taljamento prodirajoče avstro-ogrske armade so premagale, vaje ne gorovja, v vstrajnem hotenju vse težave tamošnjega ozemlja.

Tako je privedla 12. soška bitka po osmih dneh k uspehu, ki je sijajen nad vse mere.

Avstrijsko Primorje je osvobojeno, širna benečanska ozemlja ležijo za frontami zaveznikov. Sovražnik je tekom enega tedna izgubil 180.000 mož in 1500 topov.

Velika zmaga ob južnozahodnih vratih monarhije je nova, neprimerna preskušnja moči zavezniških sil in narodov, preskušnja moči, ki bo govorila močnejše kot vse drugo, kar se je v zadnjih tednih govorilo in pisalo pri prijatelju in sovražniku o sedanjosti in prihodnosti.

Iz najnovejšega nemškega uradnega poročila.

Berolin, 1. nov.

Italijansko bojišče.

Našim naglim udarcem na vzhodu, brezprimerno žilavemu vstrajanju naših čet na vseh frontah, zlasti na zahodu, se imamo zahvaliti, da so pričela vojna podvzvetja proti Italiji ter da so se mogla tako uspešno nadaljevati.

Včeraj so tamkaj zavezniške čete 14. armade izvajale novo zmago. Deli sovražne armade so se ob reki Taljamento postavili v bran. V gorovju in v Furlanski ravnini notri do železnice Videm—Codroipo—Treviž se je sovražnik v boju umaknil na zahodni breg reke. Postojanke mostišč

na zahodnem bregu je še drzal pri Pinzanu, Dignanu in Codroipo. Da krije umikanje svoje tretje armade na zahodni breg reke Taljamento, se je močno postavil v bran na svojih zadnjih postojankah pri Bertolo—Pozzuolo—Lavariano v smeri proti Vidmu.

Nemški in avstro-ogrski armadni zbori so, od spretnega vodstva na odločilnih krajih postavljeni v boj, tukaj izvajali uspehe, ki so redki v tej vojski. Pruski lovci, bavarska in virtemberška infanterija so v naskoku zavzeli mostišča pri Dignanu in Codroipo. Braniborske in šlezijske divizije, ki so se kot hrabre izkazale na vseh bojiščih, so v silnem navalu od severne strani predrele zadnje sovražne postojanke vzhodno od spodnjega toka reke Taljamento in so vrgle sovražnika nazaj, dočim so junaški avstro-ogrski zbori prisilili sovražnika, da se je moral umakniti iz svoje zadnje postojanke pri Latisani.

Vsled sunka od severne strani odrezani, obkoljeni od obeh strani, je tam odložilo orožje več kakor 60.000 Italijanov! Več sto topov je prišlo v oblast zmagovalcev. Število vjetnikov v enem tednu tako uspešno izvajevane 12. soške bitke znaša 180.000 mož, število vpljenjenih topov pa več kakor 1500! Drug plen se zamore izračunati ob teh številkah.

Gradež zavzet.

Dunaj, 1. novembra.

Včeraj zjutraj je oddelek čet naše mornarice in tržaških mladostrelcev zasedel mesto Gradež. — Gradež je znano morsko kopališče v otočju zahodno od iztoka Soče.

Kako stojijo naše armade?

Borojevičeva armada je prodirala preko Gorice in Doberdoba ob Adriji proti spodnjemu toku reke Taljamento in stoji sedaj od izliva te reke do severno mesta Latisana, kjer so bili Lahi premagani ter so izgubili 60.000 vjetnikov in več sto topov. Armada generala Belova je prodrla v smeri iz Kobarida preko Čedadada in Vidma do srednjega toka reke Taljamento. General Kraus prodira s svojo armado v južnozahodni smeri iz Trbiža in Pontablja ob reki Bela in sosednem gorovju proti utrjenemu mestu Humin (Gemona). Del te armade, naš slavni slovensko-štajerski strelski polk št. 26 je jugovzhodno od Humina z naskokom zavzel goro Lanza. Poveljnik koroške armadne skupine general Krobotin je že prekorlačil visoko koroško obmejno gorovje in je došel v bližino mesta Tolmezzo in do izvira reke Taljamento.

Orlando izpodbuja Cadorno.

Novi italijanski ministrski predsednik Orlando je Cadorni brzojavil: Italijansko ljudstvo hrabro prenaša to grozno preizkušnjo in si ne da omajati zaupanje v armado in v njenega najvišjega poveljnika. Demoralizacija in razrušenje notranjih moči v deželi se ni pojavilo. Sovražnik in ves svet naj izve, da Italija iz neizrekljive bolesti črpa voljo premagati vse notranje prepire in podkrepiti vse eneržije, da bodo v sigurni zmagi zopet pridobljena domovinska tla.

Položaj.

Dunaj, 29. okt.

Z napetostjo smo Jugoslovani pričakovali te dni poročil z italijanskega bojišča. Saj se je šlo za to, ali se posreči sovražnika pregnati s slovenske zemlje ali ne. Hvala Bogu se je to posrečilo. Za naše jugoslovansko vprašanje se je položaj s tem neizmerno izboljšal. Vsa naša jugoslovanska zemlja, tudi benečanska Slovenija je sedaj v rokah avstro-ogrske monarhije. Italija je že danes tako udarjena, da bo težko še enkrat v tej vojski obrnila svoje oči po Gorici in Trstu. Vedno večji poraz italijanske armade bo nedvomno še nadalje učinkoval na politične želje italijanskega kraljestva ter udušil tudi sanje o »našem morju«, o sinji Adriji. Adrija ostane jugoslovanska, kakor je bila v resnici in željah.

Čez dve leti so ob Soči stražili skoro izključno slovanski polki našo zemljo pred sovražnim navalom. Veliko jih je našlo grob v tej zemlji, veliko izgubilo zdravle, vsi so prestali neizmerne težave in velikansko trpljenje. Vsem tem junakom izreka jugoslovanski narod te dni zopet svojo iskreno in odkritosrčno zahvalo. Sedaj je Borojevič peljal te junake na juriš v Italijo, zajurirali so nam slovensko Benečijo, in želja po osveti jih žene še dalje v italijanske pokrajine. Kako daleč bodo šli, ne vemo, toda to je gotovo, da vsak udarec, ki ga sedaj dobijo Italijani, pomeni okrepitev jugoslovanskega stališča ob Adriji.

Rekli smo, da so večinoma slovanski polki stražili ob Soči. Toda znamo, da si avstrijski Nemci radi vsak uspeh na bojišču pripisejo sebi. Ne nameravamo kratiti zaslug nemškimi polkom, ampak pri tem mislimo na politikujoče nemštvo v ozadju, ki skače kakor živo srebro v svoji drznosti kvišku, kadar zmagujemo, in pada, kadar postaje naše stališče težavnejše. Termometer, na katerem lahko opazujemo to spremembo sta parlament in časopisje.

V gosposki zbornici smo že bili priča, kako so naše zmage proti Italiji napolnile naše Nemce z novim sovraštvom proti nam avstrijskim Slovanom. Če tudi se nam zdi perverzno, da Nemce napolnjujejo naše zmage na jugu z novo jezo proti nam, dočim nas kakor vsakega normalnega človeka navdajejo z veseljem, je vendar res tako Marijinovarski gospodar Helmer je z besnostjo napadal v gosposki zbornici Čehe, menda v zahvalo za to, da so češki polki pod Borojevičem tako vzorno in požrtvovalno vršili svojo dolžnost, sekundiral mu je češko-nemški plemič grof Nostic, ki je izrekel v tem trenutku željo, da bi v Avstriji — z odcepitvijo Galicije — naj kmalu postala nemška manjšina — večina. Strastni nemški grof je žarel od veselja, ko je v duhu gledal, kako se nov težak jarem polaga na tilnik avstrijskih Slovanov. Helmerju in Nosticu so pritrjevali skoro vsi nemški člani gosposke zbornice. Iste posledice naših zmag v Italiji bomo kmalu doživeli na Nemcih gotovo tudi v poslanski zbornici in v časopisju.

Nam Jugoslovanom vzbujajo naše zmage proti Italiji le radostne misli in najboljše izgleda v bodočnost. Naj Nemci dvjajo kakor hočejo, naj kujejo še tako črne naklepe proti nam, mi stojimo trdno in se ne damo premakniti. Naša vera v jugoslovansko bodočnost se ne da omajati. Nemško sovraštvo beležimo kot vestni štativisti v svoje zapiske, sicer pa ostanemo nepremakljivi.

Mnogi mislijo, da pomenijo naši uspehi proti Italiji podaljšanje vojske. Naše mnenje je, da je

Avstrija dobila s temi zmagami še večjo prostost, da dela in se trudi za mir. Avstrija nima po teh zmagah nobenega povoda več, da nadaljuje vojsko. Z drugimi in proti drugim sedaj lahko zahteva, da se vojskujoče sile pomirijo in sporazumejo. Vojska je za Avstrijo ne samo častno in sijajno končana, sedaj naj bo njen edini cilj — mir!

Mi in Italija.

Največja nevarnost je Jugoslovonom v zadnji dobi pretela od italijanske strani. Vedne nezgode entente so končno rodile tudi to posledico, da se je Italijanom obljubilo kot plačilo za pomoč velike dele jugoslovanskega ozemlja — Gorško, Trst, Istra, Dalmacija, bržkone še del Kranjske, končno važno ozemlje v Albaniji. Če bi se te italijanske želje izpolnile, bi bili Jugoslovani na slabšem, kakor smo bili v preteklosti. Dogovori med italijansko in srbsko vlado, v katerih se je poročalo v časopisih v zadnji dobi, bi ne imeli nobene praktične vrednosti, kajti če bi se Italijanom posrečilo zasesti ozemlja, po katerih se jim vede sline, potem bi ne bilo nikogar več, ki bi jih mogel siliti na priznavanje kakih dogovorov. Sicer pa dotični dogovori tudi ne odgozarjajo duhu jugoslovanske deklaracije, kajti mi zahte amo združenje Jugoslovancov pod habsburškim žezlom. Vseh teh razlogov smo se Jugoslovani zavedali ves čas italijanske vojne, od tod tudi naše veselje za boj proti Italiji; Nemci so šli v ta boj z jezo radi italijanske zavezniške nezvestobe, mi pa smo šli proti Italiji z veseljem, z navdušenjem, ker smo vedeli, da branimo v pravem pomenu besede svojo domovino, svojo jugoslovansko zemljo.

Navdajajo nas pa uspehi na italijanskem bojišču z zadoščenjem tudi radi naših nesrečnih bratov-rojakov z Goriškega. Na njihovih domovih so se vršili zadnja leta boji; domovi so jim uničeni, zemlja poteptana — oni sami uživajo usodo beguncev, kakšna pa je ta usoda, tega seveda vsenemška duša ne more razumeti, dasiravno jo je v veliki meri ona sama zakrivila s svojo naduto sovražnostjo proti vsemu, kar ni nemškega. Zato se veselimo, da bo rodna zemlja naše begunce kmalu sprejela zopet nazaj. Opustošena je sicer njihova rodna gruda, vključ temu smo uverjeni, da jim bo med porušenimi domovi še vedno bolje, kakor jim je v begunstvu pri tujem narodu.

Zmaga proti Italiji je naše največje veselje cele svetovne vojske, odtod tudi dejstvo, da so se jugoslovanske čete ves čas italijanske vojske borile tako nepopisno hrabro.

Ampak Vsenemcem leze nekaj družega v glavo. Mislijo namreč, da so z italijanskim porazom pokopane tudi naše jugoslovanske zahteve, ki jih izraža deklaracija z dne 30. maja 1917. Kako se motijo! Kako so še vedno zaslepljeni! Še z večjim navdušenjem bomo šli na delo za svojo bodočnost, kajti danes so nam tudi proti Italijanom jasne narodne meje naše bodoče jugoslovanske domovine. Jasna je bila jugoslovanskonemška, jasna

je sedaj tudi jugoslovanskolaška narodna meja. Čas je, da nastopimo oficijelno z geografično jasno zahtevami. Ententa vsak dan povdarja načelo samoodločbe narodov, in tudi v nemškem narodu samem od dne do dne parašča število onih, ki uvidevajo pravilnost te zahteve. Kar dar bo ves nemški narod akceptiral to naziranje, takrat pa pride dan miru; nič prej in nič pozneje. Tudi to je danes jasno, kajti temeljni namen te vojske je ustvariti pogoje za mirno in pravično medsebojno življenje posameznih narodov. Novi mir ne bo več videl zaslužjenih narodov.

Kot Jugoslovani se veselimo zmage proti Italiji, kajti le te so v interesu bodoče naše jugoslovanske države. Zmaga proti Italiji pomenja velik napredek v uresničenju naše jugoslovanske zahteve. S tega stališča presojava bojne dogodke zadnjih dni, s tega stališča hočemo tudi nadaljevati svoje delo — do popolnega uresničenja!

Novi deželni davki — nemško-nacionalno gospodarstvo v deželi.

Gorjè davkoplačevalcem, če ni ljudskega zastopstva na Dunaju; še hujše gorje slovenskemu kmetu, ker ni tako dolgo deželnega zbora. Po u stavi sme deželne doklade sklepati le deželni zbor. Nemško-nacionalna večina štajerskega deželnega odbora je med vojno vsako leto prelomila ustavo, zvišala je doklade in uvajala nove davke. V zadnji seji je stavil finančni poročevalec dr. pl. Kaan, ne da bi bil predložil proračuna, ne da bi bil do kazal potrebe zvišanja doklad, te le predloge:

1. Doklade se zvišajo za 20 odstotkov na zemljiški davek,
2. na posebni pridobinski davek, toda le pri večjih podjetjih,
3. na obrtni davek 1. razreda.

Finančni poročevalec hoče s tem predlogom na novo obremeniti zopet kmeta in zopet le kmeta. Izpustil je doklade na hišni in rentni davek.

V seji je prišlo do hudih spopadov. Deželni odbornik dr. Verstovšek je ostro bičal način Kaanovega poslovanja kot finančni poročevalec. Zlasti je ožigosal njegovo pristranost, ker kot deželni odbornik zastopa samo interese svojih mestnih volilcev in se ne ozira na davkoplačevalce cele dežele.

Besede slovenskega odbornika so bile tako ostre, da je nameraval pl. Kaan odložiti finančni referat in so ga užaljenega tolažili nemški tovariši. Sklepanje o zvišanju doklad se je preložilo na poznejši čas, da zamore finančni referent predložiti natančne račune o deželnih financah. Čas je, da govori ljudstvo proti nameravanemu zvišanju davka. Občine, okrajni in drugi zastopi protestirajte proti nameravani nakani!

In zopet dolgo, neprekinjeno umiranje v obupu — Izpod težko okovanih čevljev njegovega sluga se je zakotalil kamen in ga zbudil, komaj da je sluga pokazal glavo izza ovinka, je že zapazil poročnik njegov vriskajoče vesel pogled, s katerim ga je pozdravil. Sluga je potegnil izpod jopiča drobno, belo pismo in ga ponudil gospodu

Poročnik je planil kvišku, strmeče pogledal pisavo in potisnil pisemce na blede, tresoče se ustnice.

V tistem trenutku je počil iz laškega jarka strel, poročnik se je zgrudil mrtev, zadet v glavo, z odprtim pismom svoje ljube na ustnicah. — — Fr. H.

Sredi noči.

Iz dnevnika: 29. julija 1917.

Moja duša je bila žejna mira: vrnil sem se iz vsele družbe, kjer pa sam nisem našel pravega veselja. Zato sem si želel miru, da bi si z njim ohladil svojo dušo kakor z balzomom, da bi jo opojil kakor z močnim vinom.

Pihnil sem luč na mizi. Čemu bi mi svetila, da gledam temo! Bolje je, da sem v temi in je ne gledam. Skozi odprto okno je privela hladilna sapa od Savinje, ki se je vila podhišo. Hvaležen sem ji bil za njo, kakor je brat bratu za dobro besedo. Zvabila me je na okno, kjer se je vedno v novih komaj čutljivih dihih zadevala v moj razgreti obraz.

»O, ti Savinja, ti srebrni pas slovenske zemlje,

Naše zmagovito prodiranje v Italijo.

Naše zmagonosno prodiranje v Italijo rodi dan za dnevom lepše uspehe. Naše Primorje je popolnoma očiščeno sovražnika. Od naše meje pri Tolminu smo prodri v južnozahodni smeri že nad 60 km globoko v Italijo. Mesta Čedad, Videm, Palmanova, Latisana, Codroipo in še več drugih je že v naši basti. Domnevalo se je, da se bo sovražna armada ustavila ob reki Taljamento. Storili so pa to le posamezni oddelki, tvoreči skupaj število in moč dveh do treh armadnih zborov. Tem oddelkom, stoječim še na levem bregu Taljamenta, so naše in zavezniške čete dne 31. oktobra odrezale pot čez reko Taljamento. Nad 60.000 Lahov je moralo položiti orožje. Naši stojijo že ob spodnjem in srednjem toku reke Taljamento. Od severa pa prodira močna avstrijska armada v zahodni in južnozahodni smeri proti Taljamentu. Kje se bo ustavil sovražnik, se še danes ne more reči. Ker dohaja neprestano pomoč iz Francoske, se domneva, da bodo Labi ustavili svoje umikanje v trdnjavski črti med rekama Taljamento in Pad (Po).

V najnovejših uradnih poročilih imenovani kraji imajo sledečo lego: Pinzano leži ob srednjem toku Taljamenta na desnem bregu, Dignano bolj južno na levem bregu, še bolj južno Codroipo ob rečici Taglio, ki teče sporedno s Taljamentom proti morju, vzhodno od Codroipa v smeri proti Vidmu se nahajajo kraji Bertiole—Pozzuolo—Lavariano; mesto Latisana, okrajno glavno mesto leži ob spodnjem Taljamentu kakšnih 15 km oddaljeno od morske obali, ter je z železnico zvezano z avstrijskim Tržičem.

Avstrijski možnariji odločili.

Laška poročila naglašajo, da je odločilni uspeh ob pričetku ofenzive v odseku Bovec—Tolmin na vsak način pripisovati avstrijskim motornim baterijam. Ogenj naših težkih možnarjev je bil po italijanskih vesteh tako silen, da Italijanom ni bilo več mogoče zdržati.

Plameneče bombe.

Nemška artilerija je pri prodiranju preko avstrijske italijanske meje uporabljala plameneče bombe, ki vžgejo vse, kamor priletijo. Labi so imeli grozen strah pred temi bombami, ker so po cele stotnije postale žrtev tega groznega orožja.

Kadorna padel v nemilost?

Lugano, 30. okt.

Semkaj je danes došla vest, da je Kadorna radi poraza italijanske armade moral odložiti višje armadno poveljstvo.

LISTEK.

Na smrtnem polju.

Nekdanji tovariš mi je povedal, ko je prišel na dopust, jaz pa sem si zapisal.

Custvo občudovanja je omamljalo človeka, če je gledal s Sv. Gore proti morju, ko je vstajalo mlado jutro. Oči so strmele in srce je pilo to krasoto. Če bi te kdo tedaj poklical, ga ne bi slišal, le gledal bi — neprestano, kakor v večnost.

Mlad poročnik je ležal med razvaljenim ožganim kamenjem na Sv. Gori, a njegov pogled je plaval v ta odsev nebeške lepote. A njegove oči je niso videle, njegovo srce je ni slutilo. Moreča smrt je vladala nele okrog njega, temveč tudi v njem samem.

Stisnil je ustnice, kakor da hoče zabraniti solzo, in nagrbnčil mlado čelo. Prevalil se je med kamenjem, da je ležal na hrbtu in strmel v stekleno čisto nebo. Pa ni mogel veliko misliti, ker ga je morila le ena misel: od ljube nobenega poročila že mesec dni.

»In če ga ne bo danes, sem pri prvem napadu prvi,« je zopet sklenil, kakor že večkrat, a so se mu krogle ravno tedaj umikale.

Dolgo je ležal tako in še upal z obupom.

»Pa vsaj mora vsak trenotek priti!«

Planil bi po koncu, pa bi mu šel naproti, a kaj, ko ne sme. O, ne bi šel samo do sluga, temveč do ljube same, pa bi jo gledal v oči:

»Kako si ti?«

kako blagodejen hlad diha iz tebel!»

Zareč pogled ji je ponesel moje pozdrave. Njeno tihotno šumenje, polno nerazumljivih sanj, mi je odzdravljalo. Drobni valovi so se stresali v luninem svitu kakor srebrne luskinje, se tu in tam prelomili in se nato še tesneje združili. Na bregu se je sanjalo nad nje grmovje, sparjeno v dnevni suši, in pilo njihov hlad kakor jaz. Uvela trava, čisto zarita v ožgano prst, kakor pohojen črv, je strastno hlastnila po sveži sapi; omahnila je še sicer prvič, a drugič je obstala po koncu. Med njo se je pokazala z belim peskom posuta steza in se vspela med grmičevjem v hrib. Smreka—grmovje, smreka—grmovje: tako se je vrstilo na hribu in njega se je dotikalo v večje in manjše čipke razrezljano nebo.

»Duša, pij!«

Nisem čutil zidovja okrog sebe, skoro da ne telesa okrog duše, le to blaženost sem pil. —

Izza hriba sem začul ropotanje in puhanje, vedno bliže je prihajal, vedno hujše je puhalo. Začutil sem utripljenje srca, kakor da se je vznemirjeno zdramilo. Pretrgan rezek pisk lokomotive so spremljali zategnjeno umirajoči vriski obupa pijanih vojakov. Na postaji so se ustavili, da dobi oddih vlak in vojak. Strupeno smrdeči dim se je bohotno vil proti nebu in skozi, še tja nazaj za hrib, je plaval nad železniško proggo kakor dolga, vedno bledejša, vedno tanjša vlečka. Še nad Savinjo se bo razlezel.

Nevoljen sem zaprl okno in ga zagrnil. Še le pozneje sem pomislil, da bo lepo, mirno kakor preje. Še spomina ne bo več na tisti strupeno smrdeči dim.

Fr. Hr.

Novozasedeni kraji.

Od zadnjega našega poročila smo zasedli sledeče kraje in višine: dne 28. okt. goro Sv. Mihaela na Krasu Podgoro, Oslavje, goro Sabotin pri Gorici, višino Korada pri Plavéh, mesto Krnim in goro Kvarin zahodno od Gorice in celo črto vbmejnih koroških višin. Dne 29. okt. so naši zavzeli mesti Palmanova in Videm, kor. arm. je prodrla do Humina (severno od Vidma), naš slavni 26. strelski polk pa je v gorovju zavzel goro Lanza.

Cesar v Gorici, Tržiču in Trstu.

Cesar je dne 29. oktobra obiskal Gorico, Tržič in Trst. Natančno si je ogledal škodo, ki jo je napravil Lah tekom vojske. V Gorici je ostalo samo 20 ljudi. Cesarja je vojaštvo in ljudstvo povsod viharno pozdravljalo.

Politične vesti.

Poljski kralj. Iz Dunaja prihaja poročilo, da bo poljski vladarski svet razglasil že prihodnje dni našega cesarja za poljskega kralja. Baje se bo istočasno s cesarskim reskriptom priklopila tudi Galicija in Bukovina poljskemu kraljestvu. Nemška Poljska še ostane nadalje pri Prusiji. Nam se zdi vest maloverjetna, kajti naš cesar, ki je vnet za mir, v sedanjem trenutku ne bo dražil entente, osebno pa ne s tako rešitvijo poljskega vprašanja, ki še velik del Poljske priznava pruskemu kralju. Tudi vsi ostali avstro-ogrski Slovani bi se čutili zelo ogrožene s tako rešitvijo, kajti zgodilo bi se v Avstriji, kar je grof Nostiz želel v gosposki zbornici, da se naredi v Avstriji iz nemške manjšine nemška večina. Ne gre tudi, da bi se eno pereče vprašanje rešilo, vsa druga vprašanja pa pustila nerešena. Vsem narodom se naj da istočasno svoboda, ne pa enemu svoboda, drugim pa še hujše suženjstvo. Ako bi se vest vendar le uresničila, bi izzvala v slovanskih narodih naše monarhije najhujše nasprotstvo in nepregledne posledice.

Gosposka zbornica je v seji dne 30. oktobra sprejela začasni proračun v 2. in 3. branju. Dalmatinec vitez Vuković je govoril za ujedinjenje Jugoslovanov in je slovesno izjavil, da hočejo Hrvatji, Slovenci in Srbi za vedno ostati pod slavnim žezlom Habsburžanov. V seji dne 31. oktobra je gosposka zbornica z večino glasov sklenila nekoliko spremeniti justični zakon, kakor ga je sprejela poslanska zbornica. Ob koncu seje je gosposka zbornica izvolila člane delegacij, ki se bodo baje pričele dne 3. decembra.

Volitve v Gradcu. Dne 6. t. m. se bodo pričele v Gradcu volitve v mestni zastop, v katerega pride po sklenjenem kompromisu 17 pristašev nemških meščanskih strank, 13 uradniških kandidatov, 15 socialnih demokratov in 3 krščanski socialci. Za župana je določen nemški nacionalac lekarnar Fizia, za podžupane nacionalca dr. Gargitter in Stark ter socialni demokrat Ausobsky.

Nemško-češka pokrajina. Župan dr. Bayer v Reichenbergu na Češkem je izjavil, da se mora v varstvo bodočnosti nemškega naroda ustanoviti lastna nemško-češka provinca. »Mi hočemo proč od Čehov, imeti hočemo v nemških okrajih lastno upravo,« je zaključil dr. Bayer svojo izjavo. — Kar smejo Nemci na Češkem zahtevati za se, to odreka nam Jugoslovanom vlada in vsak nemškutarski hujskač.

Sedmo vojno posojilo razpisano. Dne 5. nov. se prične podpisovanje 7. avstrijskega vojnega posojila in se konča dne 3. decembra. Pogoji so večinoma isti kot pri prejšnjih vojnih posojilih.

Tedenske novice.

Cesarjev god. Prihodnjo nedeljo obhaja naš ljubljeni cesar Karel prvič svoj god kot vladar naše države. V kratki dobi svojega vladanja se je cesar Karel zelo priljubil svojim narodom. Naš cesar ima zelo blago srce. Njegova vroča želja je, dati mir avstro-ogrskim narodom. On je vedno neutrudljivo na delu za doseg svetovnega mira in za doseg s^{pr}ave med narodi v Avstriji. Jugoslovani upamo dobiti pod vlado cesarja Karla zaželjeno svobodo in obljubljeno samostalnost. Jugoslovani se bomo prihodnjo nedeljo v iskreni lju-

bezni in gorečih molitvah spominjali svojega vladarja Karla I.! Živio cesar Karel!

Duhovniške vesti. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Anton Šparl iz Pišec k Sv. Juriju ob juž. žel., Jožef Kavčič iz Šoštanja k Sv. Juriju pod Taborom, Jožef Potočnik iz Sv. Jurija pod Taborom v Šoštanju, Ivan Razbornik iz Čadrama na Kebelej, Anton Plevnik iz Zreč v Čadram; Jurij Cvetko, ki je bil zaradi bolezni na začasnem dopustu, je nameščen kot kaplan v Zrečah.

Koroške duhovniške vesti. Župnija Selče je podeljena g. župniku Leopoldu Weberju, župniku v Bajčah. Na župnijo Vrata je prezentiran gosp. Jakob Kalan, kanonik v Gospa Sveta. Za provizorja v Dobriču je nastavljen g. Henrik Beirer, kaplan v Kotarčah.

Č. g. Rajmund Bratanič, c. in k. vojni kurat, ki se nahaja že od l. 1914 v ruskem vjetništvu, piše svoji sestri Mariji Cerovšek v Šmarju pri Jelšah obširno pismo, datirano z dne 9. maja 1917. Piše, da se mu ne godi slabo, a se nahaja v kraju, kjer je ena sama mrzla pustinja. Iskreno pozdravlja vse sorodnike in znance. Njegov naslov je: vojni kurat R. B., Dauria, Zabajkajska oblast, Sibirija.

Odlikovani slovenski železničarji. Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne kolajne je dobil višji revident Jožef Medved v Prevaljah; zlat zaslužni križec na traku hrabrostne kolajne asistenta Alojzij Černač in Martin Križan v Gornjem Dravogradu; srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne kolajne pisarniški ekspedijent Luka Lončar in strojevodje Jožef Kenda, Anton Mihal in Kristijan Polé v Beljaku.

Dunajski Slovenci. Odslej se vrše sestanki dunajskih Slovencev mesečno vsako prvo in drugo soboto v rotovski kleti.

Slovenski pouk na krčevinski nemški šoli. Spominjamo se še, kakšni boj so uprizorili nemškutarji okrog Maribora pod vodstvom nadučitelja Brničnika zoper slovensko-nemško ljudsko šolo v Krčevini, češ, da se otroci »bindiš« itak doma naučijo in jim ni treba pouka v šoli. Dosegli so tudi s pomočjo Slovencev jako prijaznega okrajnega in še bolj prijaznega deželnega šolskega sveta svojo nemško ljudsko šolo, iz katere so iztrebili slovenščino. Toda po teku več let so se ti meročajni gospodje v Lajterspergu in Krčevinah najbrž spomnili, da ondi še tudi slovenski govorijo; začela jih je peči vest, ker otrokom ne privoščijo pouka v slovenščini. Kakor skesani grešniki so se obrnili zopet na svoje nemško-nacionalne zaščitnike s prošnjo, da jim ti dovolijo poučevati vsaj tri ure na teden v šoli tudi slovenščino. Ali je to morda samo vada, na katero bi lovili starše, da bi pošiljali svoje otroke v nemško šolo? Oblasti so sicer dovolile pouk slovenščine na nemški šoli, toda slovenski stariši ne bodo pošiljali svojih otrok v nemško šolo, temveč v vzorne slovenske oddelke, katere smo svoj čas rešili z veliko težavo.

Kaj si Nemci vse izmislijo! List Oesterr. Illustr. Rundschau z dne 6. oktobra piše: »Die Kroaten sind eigentlich keine Slaven, denn als sie vom byzantinischen Kaiser Heraklios gerufen, nach dem heutigen Kroatien und Serbien kamen, trugen sie noch ihre alten Namen und bekannten sich stolz zu ihrer gotischen Herkunft noch nach Jahrhunderten, da sie schon slawisiert waren, das heist slawisch sprechen. Die »Chrowathen« hatten übrigens einen reinen germanischen Geschlechtsadelstaat.« (Hrvatje pravzaprav niso Slovani, kajti, ko so po bizantinskem cesarju Herakliosu pozvani, prišli v današnjo Hrvatsko in Srbijo, so nosili še svoje staro ime (Katero?) in so se ponosno priznavali k gotskemu pokoljenju še več stoletij, ko so že bili poslavljani, to se pravi, ko so že govorili slovanski. »Chorwati« imajo poleg tega čisto germansko plemenitaško državo.) Nemec, ki je to zapisal, sliši gotovo travo rasti.

Štajerski Slovenec postal plemenitaš. Cesar je podelil našemu rojaku generalnemu majorju Ivanu Burja plemstvo.

Contra »Marburger Zeitung.« Po Mariboru se govori, da namerava nek konsorcij izdajati v Mostböckovi tiskarni list »Neue Marburger Zeitung,« ki bi bil naperjen proti Marburgerci. Skrajno radikalno vsenemško krilo namreč ni zadovoljno s sedanjim šefredakterjem H. Peyerjem, ki se priženi h Kralikovim.

Tujci nastavljajo tujce. Za nakupovalce svinj v občinah župnije Št. Ilj v Slov. goricah je živinozdravnik Iran od mariborskega okrajnega gla-

varstva nastavljal vrttembergškega priseljence, protestanta Guisteina, ki ne zna ne besedice slovenski. Proti takemu pristranskemu postopanju v imenu slovenskih posestnikov najodločneje ugovarjamo. Kdor se ne verjame, da so tujci-uradniki proti domačemu ljudstvu, naj vtakne za klobuk Gutsteinovo imenovanje.

Brzina uradnih razglasov. Slovenski župan nam piše: Če je treba iti ljudstvu na roko, je naglost naših uradnikov—tujcev pod vso kritiko. V soboto, dne 27. oktobra smo dobili po pošti odlok mariborskega okrajnega glavarstva, da se bodo dne 25. oktobra (torej dva dni poprej) oddajala žrebeta kmetskim posestnikom. Če bi kmetski župan tako kričeče prekoračil rok za kako poročilo glavarstvu, se mu takoj zagrozi s kaznijo, ali pa se mu kar naloži globa.

Jugoslovanska imena zopet nastajajo. Pred vojsko smo imeli na jugu vse polno trgovin, razposiljalnic, tovarn in drugih podjetij, ki so si nadajala ime »jugoslovanska«. Ko je izbruhnila vojska, so ta imena večinoma izginila iz gole strahopetnosti pred našimi narodnimi neprijatelji, ki so bili nekaj časa na površju. Danes opazujemo, da se ta imena zopet vračajo in sicer večinoma iz gole dobičkaželjnosti. Take ljudi, ki se igrajo z jugoslovanskim imenom, si je treba zapomniti, pa naj sibo Peter ali Pavel.

Iz krogov lavantinske duhovščine smo prejeli: Letošnja doba za pastoralne konference v naši škofiji je že davno potekla in nam zato ni več mogoče, na skupnih zborih sklepati kakšne izjave. Toda dr. Korošec, ki so mu vsi jugoslovanski zastopniki izrekli svoje zaupanje kot načelniku Jugoslovanskega kluba, je izšel iz naših vrst in pred vsem podprt z našim zaupanjem. On tudi dobro ve, kako se je lavant. duhovščina od leta do leta z vedno večjo vnemo in z ljubeznijo oklepala blagopokojnega dr. Kreka in njegovih idej. Zato se svetu ne sme čudno zdeti, če zdaj mi ne izdajemo posebne izjave v prid jugoslovanski deklaraciji, ampak le z veliko radostjo konstatiramo, kako je ta deklaracija iz srca govorjena vsemu našem ljudstvu, med katerim je do zadnje kože zbudila radosten odmev tisočih src. Kot katoliški duhovniki in resnični domoljubi moramo le klicati: Živela Jugoslavija — enakopravna država v lepi, na temeljih krščanske pravičnosti zgrajeni novi Avstriji! V tem smislu hočemo delovati tudi zanaprej, dokler ne dosežemo velikega cilja.

Značilna zaslepljenost. Kolikokrat tekom te vojne so naši časopisi opozarjali na nesmisel, da se v uradnih poročilih našega generalnega štaba navajajo vedno italijanska imena slovenskih krajev ob italijanski fronti. Svoj čas je najvišje armadno poveljstvo sicer izdalo ukaz, da se morajo kraji z večino slovenskim prebivalstvom v uradnih poročilih navajati v slovenskem, ozir. hrvatskem jeziku. Nekaj časa smo potem tudi res čitali v uradnih poročilih slovenska krajevna imena. Toda kmalu je bila ta pametna naredba zopet preklicana. Zakaj, to ve menda samo modrost onega, ki je prvo naredbo preklical. Nas pa je bolelo srce, ko smo vsak dan čitali o bojih na Monte S. Gabriele (za hrib Sv. Gabrijela) »Monte Santo« (za Sv. Goro) in razne druge »monte«. Potem spakedranke »Auzza« za Avče, »Salcano« za Solkan itd. Hvala Bogu, naša zemlja je danes očiščena pohlepnega — in kakor ga je označil naš pesnik Gregorčič — zemljelačnega tujca in ne bomo več tako pogostoma čitali imen teh naših lepih krajev in višin. Vendar pa ne moremo kaj, da ne bi v trenutku, ko je sovražnik prepoden iz naših svetih domovinskih tal, napisali malo reminiscenco o poslepljenosti gotovih vodilnih krogov. Italijani so zahtevali, oziroma zahtevajo naše ozemlje na podlagi narodnega principa in mi smo bili, ki smo Italijanom odrekli vsako pravico do te zemlje baš na podlagi istega narodnega principa, ker so to slovenski kraji. In tu pride vlada, ki gre Italijanom na roko in jim moralčno pomaga. Naravno je, da, ko so v inozemstvu iskali italijanska krajevna imena, so si morali misliti, da so to italijanski kraji, vsled česar so torej tudi tozadevne aspiracije opravičene. Čudno bi bilo, da v meročajnih krogih ne bi se zavedali tega. Vzlic temu pa so z uradnimi poročili dan za dnevom napeljevali vodo na italijanski mlin. Zakaj to? Reklo bi se, nositi vodo v morje, ko bi hoteli odgovarjati na to vprašanje.

Občni zbor »Zgodovinskega društva«, ki ob enem slavnostna seja v spomin stoletnice rojstva Davorina Trstenjaka se vrši 11. novembra t. l. ob pol 3. uri popoldne v ravnateljiski sobi posojilnice v mariborskem Narodnem domu. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Spomin stoletnice Trstenjakovega rojstva (Govor). 3. Poročilo o društvenem stanju in delovanju. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi uljudno vabi Predsedstvo.

V italijanskem vjetništvu se nahaja artilerijski poročnik Ivo Karara, ki je dolgo služil v mariborski rezervni bolnišnici št. 2.

Vojni odsek. V zadnji seji je domobranski minister dajal v tajni seji pojasnila glede nadomestil za čete v fronti itd. posebno glede vpoklica onih črnovojnikov, ki niso sposobni za službo z orožjem. Po zagotovilih domobranskega ministra se poljedelci splošno ne bodo klicali, sploh ne osebe, ki so potrebne za narodno gospodarstvo. Posl. Benkovič je v debati zahteval, da se tudi aktivnim častnikom odvzamejo sluge in z njimi izpolnijo primanjkljaji; tudi je naredbo glede vpoklica črnovojnikov, ki niso za orožje sposobni, označil kot nasprotujočo črnovojnemu zakonu. Končno se je bavil z razmerami v rudarskem revirju Trbovlje in domobranskega ministra opozoril na razne nedostatke.

Gospodarske novice.

Vojni vjetniki. Posl. dr. Benkovič in tov. interpelirajo domobranskega ministra radi nameravnega odtegnjenja vjetnikov iz Sp. Štajerske.

Prevoz vina, mošta in posode po železnici. Poslanec dr. Benkovič in tov. interpelirajo vlado, da se dovoli ta prevoz tudi južno od Maribora; dosedaj je poljsko prevozno vodstvo delalo težave vsled vojaških transportov.

Zemljiški davek. V finančnem odseku je posl. Benkovič pri debati o vojnih dokladah na direktne davke predlagal, da se črta oni del cesarske naredbe od marca l. 1917, s katerim se je razveljavilo postave o odpisu zemljiškega davka vsled vremenskih nezgod, peronospore itd. in da se v tem oziru zopet upelje prejšnje določbe. Ostali agrarni poslanci so se temu predlogu pridružili.

Vinski davek. Finančni odsek je pozval vinogradniški odsek, da izrazi svoje mnenje o vladni predlogi. Poslanci vinorejskih okrajev se pridno gibljejo, da zavrnejo ta novi napad na vinogradnike. Del nemških poslancev se poteguje za to, da se z ozirom na finančni položaj upelje davek na konzum vina, ne pa davek na vinski produkt pri vinogradniku, tako da bi vinogradnik z davkom ne imel ničesar opraviti. Soporodčevalec o vinskem davku posl. Benkovič zavzema proti vinskem davku popolnoma odklonilno stališče.

Deželni davek na vino. V zadnji seji deželnega odbora je predlagal finančni poročevalec pl. Kaan, da se deželni vinski davek za slučaj, ako se ne uvede državni vinski davek, pobira tudi v letu 1918. Slovenski odbornik dr. Verstovšek je zopet odločno ugovarjal proti temu davku, ki je zaradi tega krivičen, ker ga mora plačevati samo večinoma slovenski del dežele. Dohodki iz tega davka znašajo dosedaj približno 150.000 K. Upravi slovenskega odbornika niso nič pomembni, nemško-nacionalna večina deželnega odbora je sklenila proti glasovoma dr. Verstovška in Hagenhoferja pobirati ta davek še za leto 1918.

Kaj je zaradi ureditve krompirja? Ponovno smo izrazili bojazen, da bodo začeli krompir prevažati ravno v mrazu. Škoda, katero smo vsled tega kozi tri leta trpeli, še ni poučila merodajnih krogov v Gradcu, da je treba pravočasno preskrbeti ljudstvo s krompirjem. Letos še vedno računajo in računajo in še sedaj ne vedo, koliko bi dovolili pridelovalcu za svojo uporabo in koliko bi določili na osebo v mestih in drugih tovarniških krajih. Samo toliko je znano, da zahtevajo iz Štajerske 3000 vagonov krompirja. Kolikor nam se je dosedaj javilo, bi ga moral ptujski okraj dati okrog 1000 vagonov, mariborski 1200 vagonov. Zanima nas izvedeti, koliko se je zahtevalo od drugih spodnještajerskih okrajev. Toda že dejstvo, da zahtevajo samo od dveh spodnještajerskih okrajev nad eno četrtino od cele dežele zahtevane množine, opravičuje odločen nastop poslancev Jugoslovanskega kluba, ki so se pritožili in odločno ugovarjali, da bi moral samo Slovenski Štajer nositi največja bremena.

Kmetje sušite sadje za lastno uporabo po zimi. Opozorjamo še enkrat gospodarje in kmetice, da kolikor mogoče sušijo sadje za zimo in spomlad. Opozorjamo jih že sedaj, da kmetski ljudje ne dobijo od oblasli nobene marmelade. Namestništvo je oskrbelo blizo 300 vagonov marmelade, katero pa bo razdelilo samo za vojaštvo in za mestno prebivalstvo. Zato pa kmetje, sušite pridno sadje, ki je gotovo boljše kakor vsa graška marmelada!

Spravljanje repe. Iz Celja se nam piše: Ker je v letošnjem letu posebno na Slov. Štajerskem repa obilno obrodila, prosim, da bi v splošni blagor ljudstva v Vašem cenj. listu natisnili mal poduk, kako se naj zakoplje repa v zemljo ali v pesek, da ostane sveža in zdrava do meseca majnika in junija prihodnjega leta, kakor sem se jaz po lastnih mnogoletnih skušnjah sam prepričal. Repo naj se shrani na prostoru, kamor ne pride lahko voda. Ako je prostor takšen, da vsahuje v njem voda (peščenat, gramoznat ali lapornat), potem se lahko skoplje do 60 cm globoka jama, ali okrogla ali štiriogla z ravnim dnom v potrebi velikosti. V to se naklada popolnoma zdrava repa v vrstah skoraj tik edna ob drugi ter se vsaka položi narobe, to je obrezan del (kjer je bilo šavje) spodaj. Ko je vrsta dopolnjena, se pokrije z zemljo, ki se je pridobila pri kopanju jame in sicer toliko, da je z visoko repo zjednačeno (prst mora repo popolnoma zakriti). Na to se naklada druga, tretja itd. vrsta in vsaka posebej z prstjo zasuje. Ko je jama v višini zemlje napolnjena, se začnejo vložene vrste ob vseh straneh izoževati, da izgleda kup kakor piramida, pri kateri je vsaka vrsta posebej z zemljo zasuta. Kup se na zunanjo stran pokrije in prevleče s koruzno slamo ali pa z smrekovim oziroma hojevim vejevjem in to obsuje z prstjo zaradi varstva proti zimi in mrazu. Kjer je moker svet pa se naj takoj na površju zemlje poklada repa kakor zgoraj navedeno in vsaka vrsta s peskom zasuje. Drugače se ravna, kakor zgoraj navedeno. Da se naj vsaka repa narobe obrne, je potrebno zategadelj, da se v sredini, kjer se je repno vejevje izrezalo, ne more nabirati voda in da repa ne poganja cvetja; koreninice pa tudi navzgor ne rasejo polovico tako hitro kakor navzdol. Tako vložena repa se ohrani do maja, ozir. junija prihodnjega leta in se je niti 50% ne pokvari.

F. G., kmetovalec.

Razne novice.

Na Dunaju 87.500 občinskih ubožcev. V tem letu se nahaja na Dunaju 87.500 občinskih ubožcev in takih oseb, za katere mora dunajska mestna občina skrbeti; oziroma jih podpirati. Za te ubožce bo izdala dunajska občina v tem letu 25 1/2 milijona kron, tedaj skoraj toliko, kakor kaka mala država.

Detektiva bi bil kmalu prekanil. Budimpeštanska policija je bila izvedela, da neki agent Karel Fischer ponuja špeh čez maksimalno ceno in da ga hoče prodati avstrijskim interesentom. Prišel je k njemu detektiv, se mu predstavil za trgovca in rekel, da hoče kupiti špeh. Fischer je bil pri volji prodati špeh po 27 K s pogojem, da se ves znesek 200.000 K takoj plača še pred prevzetjem blaga in rekel, naj ga poseti na njegovem stanovanju. Detektiv je prišel z denarjem, ki ga je Fischer v navzočnosti pričel prevzeti, na kar je povedal, kje se nahaja špeh. Detektiv je odšel, da pove čakajočim službenim tovarišem, da odide v ono ulico, kjer ima biti špeh, opazil pa je, da se je hotela priča odstraniti, na kar jo je prijel in je hitel nazaj v Fischerjevo stanovanje, ali Fischer je bil že izginil po drugem izhodu iz hiše. Pozneje so ga dobili v kavarni. Onih 200.000 kron je bil skrnil pri nekem svojem sorodniku. Špeha Fischer seveda ni imel nikjer, s špehom je samo hotel prislepariti 200.000 K.

Ženske skrile cerkveni zvon. V Sibiriji pri Brodu v Slavoniji je oblast rekvirirala zadnji zvon tamošnje cerkve. Ko so vojaki vrgli zvon iz stolpa, so ga naložili na voz, da bi ga drugo jutro odpeljali. Ponoči pa so ženske zvon tako dobro skrile, da ga še dosedaj niso našli.

Dopisi.

Maribor. Stranke, ki se niso oddale izjav o potrebi premoga in krompirja, naj to takoj storijo, sicer ne bodo dobile ne enega ne drugega.

Št. Iij v Slov. goricah! Domačine in sosede vabimo na slavnost povodom godu cesarja Karla, ki jo obhajamo obmejni Slovenci prihodnjo nedeljo v Slov. Domu ob 1/2 4. uri popoldne. Vzpored zelo zanimiv. Na svidenje v obilnem številu!

Smarjeta ob Pesnici. Tekom zadnjih 10 dni so umrle na rdeči grizi tukaj 4 osebe. Prvi žrtvi te bolezni sta bili sestri Antonija Klemenčič roj. Gornik in Marija Gornik, znana po vsej fari kot blagodušna »Gornikova Micka«. Celo življenje sta bili združeni v tesni sestriški ljubezni, skupno prenašale hude in dobre ure in vzorno gospodarile na svojem posestvu. Ljubi Bog ni hotel posamezno iztrgati iz zemeljskega življenja, hotel ju je imeti v isti ljubezni združeni tudi pri sebi. Zato je poslal svojo belo poslanko smrt obema v isti noči. Drugo žrtev si je ta bolezen izvolila v uglebnem posestniku Francu Pšeničnik. Pokojni je bil večletni šolski načelnik. Ravno slednja leta mu je bila sreča pri gospodarstvu bolj mila kot kdaj poprej, zato je tudi s tem večjim veseljem, akoprav bolehav, skrbel za prenavo in povzdigo svoje kmetije, a božja roka ga je iz vseh teh skrbi vzela k sebi — v kraj miru in počitka. — V torek, dne 23. t. m. smo kot žrtev iste bolezni spremili k večnemu počitku posestnico Marijo Lovrenčič. Njen mož je pri vojakah in brzojav ga žal ni mogel še doseči, da bi prihitel k zemeljskemu slovesu svoje ljube žene. Dodeli, o Bog vsem tem, ki so tudi žrtve vojske oziroma vojnih posledic, pri sebi nebeški mir, nas pa čuvaj in obvari pred vsemi kužnimi boleznimi.

Poljčane. Tukaj se slišijo ponovne tožbe zoper posilnemškega občinskega predstojnika in trgovca K. Sima v Peklu, radi neuljudnega obnašanja napram strankam, ki imajo z njim opraviti. Posebno nad begunci se neopravičeno zadira. Zakaj se taki slučajni ne javijo na glavarstvo in če to nič ne ukrene, poslancem. Ni res, da bi imeli danes — ko vse trpi — od vojske in vojaščine oproščeni posilinemci pravico se zadirati nad ljudstvom.

Ptuj. V Podvincih pri Ptujcu žalujejo pri Pihlerjevih za sinom Blažem, ki je 4. sept. padel ob Soči. Cesar ga je odlikoval z veliko hrabrostno srebrno svetinjo. Več še ga čaka v nebesih, ker je bil doma junaški boritelj za božjo čast in Marijino slavo.

Sv. Iij pod Turjakom. V nedeljo po večernicah dne 4. novembra proslavi naše Bralno društvo god presvetlega cesarja. Na sporedu so domoljubne pesmi in deklamacije ter govor na presvitlega cesarja. Prostovoljni prispevki — da bi bili obilni — so namenjeni revnim goriškim beguncem. Ljubljenci ljudomilega našega cesarja, domačini in sosedi, pridite v obilnem številu! — V nedeljo po rani sv. maši dne 11. novembra bo v mežnariji predavanje o delovanju dr. Kreka. Ob njegovem grobu, ki je zasnoval izobraževalno delo širom Slovence, mora vstati in oživetiti naše Bralno društvo. Ljubljenci dr. Kreka in izobraževalnega dela, pridite zopet!

Slov. Gradec. Na italijanskem bojišču je padel uradnik slovenjgraškega okrajnega glavarstva Vladimir Ferjan.

Dobrova pri Celju. Dne 26. oktobra je umrl Martin Pinter, posestnik na Dobrovi. Pokojnik je bil soustanovitelj in bivši načelnik celjskega »Orla«. Opuščen od vojakov je že dalj časa doma bolehal. Članom Orla ostane v trajnem spominu! Bog mu daj večno luč in mirni pokoj! — Celjski Orel.

Celje. S strehe dvonadstropne hiše je padel vajenec J. Lampl kleparja Potznerja ter se je tako pobil, da je kmalu na to v bolnišnici umrl.

Celje. Poročalo se je že o velikih tatvinah na železniški progi Maribor-Celje, kjer je v zadnjem času na zagoneten način izginilo iz plombiranih železniških vozov. mnogo živil in drugega blaga. Sedaj so v Celju aretirali konduktorja Bednarscheka in vlakovodjo Schorna kot člana tatinske družbe. Bednarschek se je baš mastil v nekem vagonu z ukradenim prekajenim mesom.

Prihova. Duhovščina konjiške dekanije se udeleži sv. maše zadušnice za umrlim poslancem in jugoslovanskim voditeljem dr. Krekom, katera bo na Prihovi dne 5. novembra ob pol 11. uri.

Središče. Na korist našim irpečim bratom, slovenskim beguncem, katere je kruta usoda pahnila v tako žalostni, bedni položaj, priredi naše Slov. katol. izobraževalno društvo ob priliki godu presvitlega cesarja v nedeljo, dne 4. novembra v šolskih prostorih lepo zgodovinsko gledališko igro: »Vestalka.« Začetek točno ob 7. uri zvečer.